

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

PaedDr. Mária Macharová

Využitie projektovej metódy vo výchovnom predmete náboženská výchova

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Banská Bystrica
2015

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: PaedDr. Mária Macharová

Kontakt na autora: Základná škola, Hodžova 37, 91101 Trenčín
skola@sedmicka.eu

Názov OPS/OSO: Využitie projektovej metódy vo výchovnom predmete náboženská výchova

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2015
XIII. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval:

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

projektové vyučovanie, cirkev, náboženská spoločnosť, polyteistický, monoteistický, učenie, symboly, vznik, zakladateľ, multimediálna učebňa, interaktívna tabuľa, samostatnosť, tvorivosť, Power Point, zborník, USB kľúč

Anotácia

Autorka osvedčenej pedagogickej skúsenosti uvádza, ako zaujať žiakov na hodinách náboženskej výchovy v 7. ročníku, keďže mnohí žiaci považujú výchovné predmety za nepodstatné vo vyučovacom procese. V osvedčenej pedagogickej skúsenosti je popísané vyučovanie pomocou projektovej metódy, kde žiaci vytvárali Zborník cirkvi a náboženských spoločností pôsobiacich v Slovenskej republike. Hodiny projektového vyučovania boli konfrontované s klasickými hodinami, na ktorých bolo prebraté rovnaké učivo. Výsledkom práce boli žiacke projekty.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Názov akreditovaného vzdelávacieho programu KV	Číslo akreditovaného vzdelávacieho programu KV
Duchovná scéna	781/2012
Projektové vyučovanie v edukačnom procese	178/2010
Rozvíjame profesijné kompetencie učiteľa náboženstva/náboženskej výchovy	986/2012

OBSAH

ÚVOD	5
1 STRUČNÉ TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ	7
1.1 Projektové vyučovanie	8
2 PROJEKTOVÉ VYUČOVANIE V NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVE	10
2.1 Definovanie problému a návrh riešenia	10
2.2 Realizácia projektu a spracovanie informácií	12
2.2.1 Projektové vyučovanie jednotlivých skupín	16
3 ZHODNOTENIE PROJEKTOVÉHO VYUČOVANIA	21
3.1 Popis a zhodnotenie práce prostredníctvom klasického vyučovania	26
ZÁVER	28
ZOZNAM PRÍLOH	30

ÚVOD

Hlavnou činnosťou žiakov počas celého pobytu v škole je učenie. Nejedná sa len o prijímanie informácií na jednotlivých vyučovacích predmetoch, ale tiež o výchovné vplyvy foriem a metód vyučovacieho procesu.

V súčasnosti sa na školách preferuje a je stále dominantný frontálny spôsob vyučovania. Základným modelom postavenia žiaka pri frontálnom vyučovaní je postavenie učiaceho sa jednotlivca. Škola je však zároveň aj sociálnym prostredím, kde sa ľudia stretávajú, komunikujú a vzájomne na seba pôsobia. Hromadné vyučovanie nemá k dispozícii prostriedky, aby vyčerpalo aj z tohto hľadiska všetky možnosti vyskytujúce sa v triede. Práve sociálne vzťahy, ktoré tu existujú, zostávajú pri hromadnom vyučovaní väčšinou nepovšimnuté.

Pri písaní osvedčenej pedagogickej skúsenosti ma inšpirovali žiaci, ktorých počas školského roka stretávam na výchovnom predmete náboženská výchova. Aj keď mnohí žiaci a aj samotní vyučujúci berú výchovné predmety, a zvlášť náboženskú a etickú výchovu, ako oddychový predmet, na ktorom sa netreba nič učiť, skutočnosť je trochu iná. Samozrejme, že záleží na osobnom prístupe vyučujúceho, či z takého predmetu urobí len voľnú hodinu alebo naozaj bude s deťmi pracovať.

Myslím si, že práve na takýchto hodinách je priestor na to, aby sa pedagóg mohol deťom venovať, viesť s nimi dialóg, zvoliť si vyučovacie metódy, ktoré dajú priestor kreativite a schopnostiam detí v skupine a tak pomaly vstupovať do „hlbín študentskej duše“. Zistené poznatky sa potom dajú využiť na iných profilových predmetoch, a tak má žiak i pedagóg možnosť osobnostného i profesionálneho rastu.

Cieľom predkladanej osvedčenej pedagogickej skúsenosti je zlepšiť prostredníctvom projektového vyučovania hodiny náboženskej výchovy a pomocou navrhutej metódy ich urobiť zaujímavými. Mojou snahou je rozšíriť teoretické aj praktické zručnosti žiakov pomocou metódy projektového vyučovania. Touto metódou sa zároveň rozvíjajú aj medzipredmetové vzťahy, ako je čitateľská gramotnosť, komunikačná a počítačová gramotnosť. Neposledným cieľom je aj priblížiť žiakom ducha tolerancie a vzájomnej úcty voči členom iných cirkví a náboženských spoločností.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť je primárne určená učiteľom náboženskej výchovy nižšieho stredného vzdelávania, ktorí vyučujú náboženskú výchovu v 7. ročníku tematický celok o rešpektovaní vierovyznaní. Využiť ju však môžu aj učitelia etickej výchovy, občianskej výchovy, geografie a dejepisu nižšieho stredného vzdelávania.

Práca je rozdelená na tri kapitoly. Prvá časť obsahuje stručné teoretické východiská o vyučovacích metódach, je v nej charakterizovaná projektová metóda a skupinové vyučovanie.

Podstatu práce tvorí druhá kapitola, kde je uvedená konkrétna ukážka inovatívnej vyučovacej metódy, projektové vyučovanie, ktorá je vhodná na aplikáciu vo výchovnom predmete. Okrem obsahu, ktorý sa má pomocou vyučovacej metódy prezentovať, uvádzam aj jej metodické a didaktické spracovanie: cieľ výučby, forma výučby, možnosti využitia, podrobný metodický návod, ako pomocou tejto metódy vyučovať, kompetencie,

ktoré sa u žiakov môžu rozvíjať a návrh na hodnotenie a klasifikáciu dosiahnutých výsledkov.

V tretej kapitole je uvedené porovnanie výsledkov tried, v ktorých bolo učivo odučené tradičným spôsobom a projektovým vyučovaním.

V prílohách je uvádzaný metodický materiál k projektovému vyučovaniu, dotazník na hodnotenie kvality výučby predmetu žiakmi, test na overenie vedomostí a ukážka zo Zborníka cirkví a náboženských spoločností pôsobiacich v Slovenskej republike.

1 STRUČNÉ TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Vyučovacie metódy predstavujú v procese výučby veľmi dôležitý prvok. Pomocou nich sa žiakom sprostredkuje príslušný obsah učiva. Súčasná moderná doba vyžaduje, aby sa v rámci vyučovacieho procesu využívali nielen klasické vyučovacie metódy, ako sú prednáška a výklad, ale aj netradičné metódy, ktoré dokážu žiakov aktivizovať do samostatnej práce a do hľadania vhodných riešení problémov. Zároveň podporujú rozvoj logického, analytického a tvorivého myslenia.

Slovo metóda pochádza z gréčtiny (methodos) a znamená cestu k niečomu. Pod metódou všeobecne rozumieme systematickú postupnosť činnosti, ktorá smeruje k dosiahnutiu cieľa. Maňák (1990) uvádza nasledujúcu definíciu: „Metóda výučby je koordinovaný systém vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiakov, ktorý je zameraný na dosiahnutie učiteľom stanovených cieľov pre žiakov a žiakmi sú tieto ciele akceptované.“

V procese výučby neustále dochádza k interakcii medzi učiteľom a žiakmi, alebo medzi žiakmi navzájom. Interakcia učiteľ – žiak je v procese výučby realizovaná predovšetkým prostredníctvom vhodných vyučovacích metód. Na prácu učiteľa sú pri aplikácii vhodných vyučovacích metód kladené požiadavky, ktoré dokážu zabezpečiť, aby učiteľ vedel z veľkého množstva vyučovacích metód vhodne vybrať tú, pomocou ktorej žiaci efektívne zvládnu obsah učiva.

Podľa Tureka (2005) by mal učiteľ:

- poznať širokú škálu vyučovacích metód,
- pravidelne zaradiť rôzne druhy vyučovacích metód,
- naučiť sa správne voliť vyučovaciu metódu vzhľadom k vzdelávacím cieľom výučby a požadovaným kompetenciám žiaka,
- poznať silné a slabé stránky jednotlivých vyučovacích metód,
- poznať zásady použitia jednotlivých vyučovacích metód.

Učiteľ by pri výbere vhodnej vyučovacej metódy mal brať do úvahy jednotlivé kritériá vyučovacích metód. Kritériá, ktoré má vyučovacia metóda spĺňať:

- je informatívne nosná, lebo poskytuje žiakom plnohodnotné informácie, ktoré im umožnia zorientovať sa v obsahu učiva,
- je formatívne účinná, lebo pomáha žiakom rozvíjať ich poznávacie procesy,
- je racionálne a emotívne pôsobivá,
- rešpektuje súčasný systém vedy a poznania, umožňuje promptne aplikovať do výučby najnovšie výdobytky vedy a techniky,
- je výchovná, pretože pomáha žiakom rozvíjať ich morálny, sociálny, pracovný a estetický profil,
- je prirodzená vo svojom priebehu a dôsledkoch, od získavania potrebných vstupných informácií, cez samotné riešenie problému až po prezentáciu výsledkov,
- je použiteľná v praxi, čiže sa dá časovo a organizačne zrealizovať v rámci jednej vyučovacej jednotky,
- je adekvátne žiakom, pretože rešpektuje ich psychický a fyzický stav a úroveň dosiahnutých vedomostí,

- je adekvátna učiteľovi, učiteľ pri výbere vhodnej metódy rešpektuje svoj psychický a fyzický stav, úroveň svojich vedomostí a pedagogických profesijných kompetencií,
- je didakticky ekonomická, pretože nevyžaduje vysoké finančné požiadavky a drahé materiálne prostriedky na jej realizáciu,
- je psychohygienická, pretože umožňuje, aby nedochádzalo k fyzickému a psychickému preťaženiu žiakov a učiteľa.

Vyučovacie metódy sú veľmi dôležité nielen pri pedagogickej komunikácii medzi učiteľmi a žiakmi, ale aj na rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov, ako sú schopnosť riešiť problémy, schopnosť pracovať v tíme, schopnosť analyzovať, schopnosť čítať s porozumením, schopnosť komunikovať a iné.

1.1 Projektové vyučovanie

Projektové vyučovanie je jednou z moderných aktivizujúcich metód výučby, ktoré umožňuje rozvíjať samostatnosť žiaka pri poznávacej činnosti, ako aj využívať medzipredmetové vzťahy. Podľa charakteristiky môžeme projektové vyučovanie zaradiť medzi problémové metódy výučby. Žiaci nadobúdajú vedomosti a poznatky pomocou riešenia vhodných projektov.

Projekt je úloha alebo séria úloh, ktoré majú žiaci plniť buď individuálne alebo v skupinách. Používaním projektovej metódy sa u žiakov rozvíjajú mnohé kľúčové kompetencie, napr. samostatne, aktívne a tvorivo pracovať, plánovať vlastnú prácu, niesť zodpovednosť za svoju prácu, vyhľadávať a selektovať informácie, spolupracovať, komunikovať, tolerovať a prijímať názory iných, hodnotiť svoju prácu i prácu spolužiakov.

Z hľadiska kognitívnych cieľov projektové vyučovanie umožňuje prehĺbovať a rozširovať poznanie, integrovať poznatky do uceleného systému poznania, rozvíjať tvorivé myslenie, uvedomovať si význam a zmysel poznávania.

Pri projektovom vyučovaní hrozí, že vedomosti žiakov v porovnaní s tradičným vyučovaním budú menej systematické. Projektové vyučovanie je náročnejšie na čas a najmä na prípravu a schopnosti učiteľa. Učiteľ musí byť dobrý organizátor. Na druhej strane sa však pri projektovom vyučovaní rozvíjajú schopnosti žiakov, žiaci lepšie chápu praktický význam učiva, učia sa plánovať si vlastnú prácu a niesť za ňu zodpovednosť. Projektové vyučovanie dovoľuje, aby sa učenie stalo hrou.

Pri plánovaní projektu treba dodržať nasledovný postup:

- vytvorenie banky tém, ktorá by mala obsahovať adekvátny počet tém s ohľadom na rozsah, napríklad ročného obsahu učiva,
- výber témy projektu – tému môže vybrať učiteľ alebo ju môžu navrhovať žiaci a konkrétna téma sa vyberie po spoločnej diskusii,
- stanovenie cieľov projektu – žiaci by mali sformulovať ciele projektu, učiteľ ich len usmerňuje pri ich formulácii,
- stanovenie úloh, navrhnutie metodického a časového postupu a metód práce projektu,
- konzultovanie navrhovaných postupov a metód medzi sebou a s učiteľom,

- tvorba skupín – rozdelenie žiakov do skupín, učiteľ je dôležitým koordinátorom tvorby tímov, ktorý by mal zohľadňovať nielen vedomosti a zručnosti žiakov, ale aj vzájomné sociálne vzťahy v triede.

Postup realizácie projektu by mal vyučujúci rozplánovať do niekoľkých bodov:

- opis miesta a stavu situácie,
- organizácia práce v skupinách,
- zbieranie a spracovanie informácií a materiálu,
- riešenie úloh a čiastkových problémov,
- vyhodnocovanie jednotlivých alternatív riešení a formulovanie záverov,
- príprava vlastnej prezentácie.

Po skončení práce na projekte by mala nasledovať prezentácia vlastnej práce a získaných výsledkov – prezentácia projektu, obhajoba spôsobu a formy práce, obhajoba záverov a spôsobov riešení problémov. Hodnotenie projektu by malo byť spoločné, odporúča sa, aby projekt hodnotil učiteľ aj žiaci. Hlavnými kritériami hodnotenia by mala byť obsahová ale aj estetická stránka projektu a jeho výstupu v elektronickej aj tlačenej podobe.

2 PROJEKTOVÉ VYUČOVANIE V NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVE

Vyučovanie náboženskej výchovy nie je jednoduché práve preto, že mnoho ľudí je presvedčených o nepotrebnosti takých predmetov, ako je náboženská výchova, etická výchova či iné výchovy v školách. Opak je však pravdou. Práve na týchto hodinách sa dajú s deťmi robiť projekty, na ktoré pri vyučovaní profilových predmetov školy nie je priestor. Projektové vyučovanie je spôsob vyučovania, pri ktorom sa dajú využívať niektoré didaktické metódy, ako problémové vyučovanie, skupinové vyučovanie a pod. Tento spôsob vyučovania môžeme kvalifikovať ako inovatívny spôsob vyučovania.

Učenie je proces, pri ktorom majú byť aktívni všetci aktéri, nielen učiteľ, ktorý podáva výklad nového učiva. Zapájať by sa mali aj žiaci, čiže mali by byť kreatívnejší vo vyučovacom procese. Vyučovací proces je plánovitý – plánovanie toho, čo sa má urobiť, je prvým krokom každej uvedomelej ľudskej činnosti. Učiteľ musí pri plánovaní logicky usporiadať učivo, vybrať vhodné metódy, prepojiť učivo so skúsenosťami žiakov. Čím viac má učiteľ skúseností a vedomostí o vyučovacom procese, tým ho starostlivejšie plánuje. A práve projektové vyučovanie dáva možnosť, tak pre učiteľa ako aj pre žiakov, zaujať postoj aktívneho a tvorivého učenia.

Ďalším faktorom, ktorý negatívne ovplyvňuje vyučovací proces predmetu náboženská výchova je nedostatok vhodného študijného materiálu, konkrétne chýbajúce učebnice. Tak ako na iných predmetoch, ani na vyučovanie náboženskej výchovy zatiaľ nemáme k dispozícii žiadne učebnice, sú k dispozícii len pracovné zošity a učiteľ má k dispozícii aj metodickú príručku pre každý ročník. Celé vyučovanie je postavené na čítaní s porozumením a výklade učiteľa.

Pretože predmet náboženská výchova je povinne voliteľný (alternatívne s vyučovaním etickej výchovy), veľakrát sa stane, že sa na tieto hodiny prihlásia aj žiaci, ktorí nemajú k predmetu a obsahu vyučovacích hodín vzťah. Práve projektové vyučovanie je jedna z možností, ako zmeniť a inovovať prístup žiakov k vyučovaniu. Táto metóda núti žiakov tvoriť, premýšľať, byť stále o krok dopredu a motivuje ich k činnosti a aj k dobrému ohodnoteniu, pokiaľ je tento predmet v škole klasifikovaný. Znamky sú odstupňované podľa dôležitosti tzv. váhou.

Kompetencie, ktoré si žiaci prehľbujú, im umožňujú získať všeobecný rozhľad v problematike náboženstiev, vzájomnej tolerancie, úcty k hodnotám. Náboženská výchova rozvíja kompetencie komunikačné, existenciálne a občianske, ktoré tvoria súbor postojov, schopností a vedomostí, ktoré žiak následne vie využiť vo svojom osobnom živote.

Projektové vyučovanie je jedna z možností ako na hodinách náboženskej výchovy inovovať vyučovací proces. Táto metóda núti žiakov tvoriť, rozvíja medzipredmetové vzťahy, prehľbuje kompetencie žiaka a tým všetkým motivuje žiaka k činnosti, pretože môže získať dobré ohodnotenie.

2.1 Definovanie problému a návrh riešenia

V Metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre siedmy ročník sa uvádza, že žiaci poznajú základné svetové náboženstvá napr. z vyučovania v občianskej výchove, či na hodinách geografie. Napriek tomu majú problém pri rozlišovaní ich prvkov v porovnaní

s kresťanstvom. V súčasnosti sú obklopení rôznymi systémami náboženského myslenia, čo má za následok dezorientáciu v problematike rozlišovania podstatných znakov učenia náboženských spoločností.

V tejto téme som chcela žiakov priviesť k rešpektovaniu slobody vierovyznania, ale zároveň k oceneniu kresťanských koreňov v ôsmich základných vyučovacích hodinách. Podrobne sme sa zaoberali cirkvami a náboženskými spoločnosťami na Slovensku. Potrebné informácie sme čerpali zo stránky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (www.culture.gov.sk). Jednotlivé náboženské spoločnosti a cirkvi sme si predstavili postupne: najprv ich zakladateľa, pôvod a krajinu vzniku, základné prvky učenia, počet členov na Slovensku, potom posvätné miesta a sviatky a jednotlivé témy sme sa snažili spestriť aj zaujímavosťami, týkajúcimi sa jednotlivých náboženských spoločností a cirkví.

Pre svoju praktickú časť som si vybrala žiakov siedmeho ročníka. Projektové vyučovanie malo názov „Rešpektovanie vierovyznaní“ a je v súlade so Školským vzdelávacím programom pre Základnú školu na Hodžovej ulici v Trenčíne (Tab. 1) a s časovo - tematickými plánmi pre siedmy ročník.

Tabuľka 1 Výňatok zo Školského vzdelávacieho programu ZŠ Hodžova, Trenčín

4. Rešpektovanie vierovyznaní	4.2 Hlavné učenie svetových náboženstiev	Rozdielne cesty hľadania Boha. Svetové náboženstvá.	Žiak vie vymenovať základné monoteistické a polyteistické náboženstvá. Vie opísať základné znaky náboženstiev.
	4.3 Posvätné miesta	Kresťanské pútnické miesta. Pútnické miesta iných náboženstiev.	Žiak vie porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením aj na základe posvätných miest.
	4.6 Kresťanstvo a kultúra života	Prínos kresťanstva pre život spoločnosti.	Žiak vie pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život našej spoločnosti.
	4.7 Projekt svetové náboženstvá	Vyjadrenie úcty k svojmu náboženstvu, pozitíva iných náboženstiev. Ekumenizmus.	Žiak vie vyjadriť úctu k osobným koreňom vychádzajúcim z kresťanstva a identifikovať sa s nimi.

Prameň: ŠkVP, 2011

Časová dotácia pre túto tému je 8 vyučovacích hodín. Cieľom projektovej práce bolo charakterizovať kultúry a svetové náboženstvá, porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením, pochopiť význam ekumenizmu a tolerance, rešpektovať slobodu vierovyznania a prejavovať záujem o poznanie pozitívnych hodnôt v každom náboženstve.

Žiaci nenásilnou formou, akou je projektové vyučovanie mali vytvoriť „Zborník cirkví a náboženských spoločností pôsobiach v Slovenskej republike“. Všetci žiaci, ktorí sa zapojili do projektového vyučovania, boli na začiatku oboznámení s cieľmi práce.

2.2 Realizácia projektu a spracovanie informácií

Obsahová štruktúra a formálna úprava projektu by mala zohľadňovať požiadavky, ktoré sú uvedené v medzinárodných normách, ktoré sa zaoberajú pravidlami písania a úpravy písomností a bibliografickými odkazmi. Pri projektovom vyučovaní na hodinách náboženskej výchovy boli dodržané nasledovné postupy.

Metodický postup spracovania projektu:

- stanovenie úloh,
- navrhnutie časového postupu zbierania a spracovania informácií a materiálu, riešenia úloh a čiastkových problémov, konzultovania navrhovaných postupov a metód medzi sebou a s učiteľmi,
- hodnotenie projektu – spoločné hodnotenie projektu a práce žiakov (odporúča sa, aby projekt hodnotil učiteľ aj žiak).

Praktická časť projektu:

- stručné, zrozumiteľné a prehľadne usporiadané výsledky, ku ktorým žiaci dospeli,
- výber najvhodnejšej alternatívy,
- opis konečného riešenia projektu,
- vlastné názory a postrehy,
- odporúčania pre prax.

Zhodnotenie výsledkov práce na projekte:

- analýza dosiahnutých výsledkov,
- zdôraznenie nových odlišných faktov, ktoré sa počas práce na projekte zistili,
- zdôvodnenie objektivity týchto faktov,
- prezentácia názoru autora, resp. autorov na daný problém a jeho riešenie.

Záver:

- konštatovanie, či sa podarilo splniť hlavný cieľ a čiastkové ciele,
- vyzdvihnutie prínosu návrhov,
- vytypovanie skupiny ľudí, ktorí tieto návrhy môžu realizovať v praxi,
- načrtnutie ďalšej perspektívy práce v danej problematike so získanými poznatkami.

Projekty, ktoré tvoria žiaci na hodinách náboženskej výchovy by mali byť prepojené na život žiakov. Výstup projektu „Zborník cirkví a náboženských spoločností pôsobiach v Slovenskej republike“ spĺňa nasledovné ciele:

- vedieť vymenovať základné monoteistické a polyteistické náboženstvá na Slovensku,
- vedieť opísať znaky jednotlivých náboženských spoločností,

- získať vedomosti o učení náboženských spoločností na Slovensku a vedieť ho porovnať s kresťanským učení,
- priradiť základné symboly k jednotlivým náboženským spoločnostiam,
- vedieť vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania
- rešpektovanie slobody vierovyznania,
- opísanie pozitívnych hodnôt náboženských spoločností,
- vedieť zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti,
- vyhľadávanie základných informácií o jednotlivých náboženských spoločnostiach,
- spracovanie informácií z literatúry a internetu,
- rozvíjanie tvorivého myslenia žiakov,
- zapájanie sa jednotlivcov do skupinovej práce,
- rozvíjanie komunikácie a vzájomná spolupráca pri vyhľadávaní informácií,
- nenásilná forma učenia sa,
- využitie získaných vedomostí v osobnom živote.

Na prvej hodine sa žiaci po príchode do počítačovej učebne rozdelili do skupín po dvoch žiakoch, jedna skupina bola trojčlenná. Celkovo vytvorili 6 skupín. Počet žiakov, ktorí pracovali na projekte bol 13. Rozdelenie do skupín prebehlo spontánne, žiaci sa rozdelili sami a takto pracovali do konca projektu. Potom si zvolili hovorcu svojej skupiny, ktorého úlohou bolo na konci projektu odprezentovať a obhájiť prácu celej skupiny.

Po rozdelení každý člen skupiny dostal notebook, na ktorom pracoval počas trvania projektu a na konci vyučovacej hodiny si svoj diel práce vždy uložil do vytvoreného priečinka. Na prvej hodine som žiakom povedala, čo očakávam od celého projektu, aké úlohy ich čakajú, akou metódou budú pracovať a aké výsledky majú dosiahnuť. Oboznámila som ich aj s faktom, že na záver celého projektu nás čaká vyhodnotenie práce, ich prezentácií a výstup ich práce by mal byť elektronický zborník – prehľad cirkví a náboženských spoločností na Slovensku spracovaný vo Worde a ku každému dokumentu vo Worde bude priradená aj prezentácia. Žiaci boli oboznámení aj s tým, že na konci celého projektu budú ohodnotení známku, ktorá má v aSc Agende váhu 40 bodov.

Po tomto úvode sme si spoločne našli na internete stránku Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, záložka Zoznamy a registre, odkaz na Zoznam registrovaných cirkví a náboženských spoločností. Odtiaľ sme si vzali zoznam registrovaných cirkví a náboženských spoločností a rozdelili sme si úlohy. Týmto sme splnili prvú úlohu, ktorú som stanovila na začiatku projektového vyučovania, a to zistiť, koľko cirkví a náboženských spoločností pôsobí na Slovensku.

Každá skupina dostala tri témy na spracovanie. Témy som rozdelila v takom poradí, ako sú uvedené na stránke Ministerstva kultúry SR, čiže nemala som vopred stanovené, ktoré náboženské spoločnosti sú na spracovanie jednoduchšie, ktoré zložitejšie a ani som nevyberala témy podľa zloženia skupín, išlo o náhodné pridelenie úloh. Každá skupina si následne po vzájomnej dohode zvolila svoj vlastný postup, ako spracovať informácie a vytvoriť z nich požadovaný výstup.

1. skupina: Apoštolská cirkev
Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike
Bratská jednota baptistov

- 2. skupina:** Cirkev adventistov siedmeho dňa
Cirkev bratská
Cirkev československá husitská
- 3. skupina:** Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní
Evanjelická cirkev augsburského vyznania
Evanjelická cirkev metodistická
- 4. skupina:** Gréckokatolícka cirkev
Kresťanské zbory
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia
- 5. skupina:** Novoapoštolská cirkev
Pravoslávna cirkev
Reformovaná kresťanská cirkev
- 6. skupina:** Rímskokatolícka cirkev
Starokatolícka cirkev
Ústredný zväz židovských náboženských obcí

Časový harmonogram práce:

Tabuľka 2 Časový harmonogram

Marec	1. hodina	Úvodná hodina, metodické pokyny k realizácii projektu – teoretická hodina.
	2. hodina	Príprava na realizáciu projektu, ukážka hotovej prezentácie.
	3. hodina	Ukážka hotovej prezentácie, vyhľadávanie a triedenie informácií o náboženských spoločnostiach na Slovensku.
Apríl	4. hodina	Realizácia projektu.
	5. hodina	Realizácia projektu.
	6. hodina	Realizácia projektu.
Máj	7. hodina	Kompletizácia projektu, záverečné úpravy.
	8. hodina	Vyhodnotenie projektu, dotazník, test, klasifikácia.

Prameň: vlastný návrh

Z hľadiska časovej dĺžky je realizácia projektu rozplánovaná na osem vyučovacích hodín (Tab. 2). Prácu na projekte som navrhla podľa uvedeného časového harmonogramu, ktorý je v súlade s tematickým výchovno-vzdelávacím plánom pre siedmy ročník.

Na začiatku projektového vyučovania, po úvodnej hodine, nasledovali dve vyučovacie hodiny, na ktorých som žiakom premietla dve prezentácie. Tieto prezentácie som našla na internetovej stránke, vytvorenej ako pomôcka pre učiteľov (www.zborovna.sk).

Prvá prezentácia bola o svetových náboženstvách s názvom „Náboženstvá“. V tejto prezentácii mohli žiaci vidieť a spoznať niektoré svetové náboženstvá a ich učenie. Prezentácia bola spracovaná v programe Power Point.

Druhá prezentácia sa volala „Náboženstvá 2“ a tú som žiakom ukázala z dôvodu, že v nej bolo spracované rozdelenie náboženstiev na polyteistické a monoteistické. Boli to termíny pre žiakov neznáme, a keďže v samotnej práci bola úloha, v ktorej potrebovali rozlišovať medzi týmito dvoma termínmi, potrebovali sa zoznámiť s ich významom. Aj táto prezentácia bola spracovaná v programe Power Point.

Počas všetkých vyučovacích hodín (tri hodiny) venovaných realizácii projektu, mali žiaci na interaktívnej tabuli napísané úlohy, ktoré mali plniť a kľúčové slová, ktoré im mali pomáhať, aby sa ľahšie orientovali v množstve informácií, aby si z nich vybrali tie podstatné, ktoré potrebovali na spracovanie témy. Zvolili sme si postup, pri ktorom si najprv podstatné informácie prepísali, resp. prekopírovali do dokumentu vo Worde, kde informácie vpisovali do vopred pripravenej šablóny, ktorú som im poskytla. Keď mali všetky potrebné informácie zhromaždené, mohli začať robiť prezentáciu.

Úlohy na vypracovanie:

- vyhľadaj na internete informácie o pridelených náboženských spoločnostiach,
- spracuj nájdené informácie a vytvor prezentáciu v programe Power Point podľa zadaných pokynov,
- spracuj vyhľadané informácie a vytvor prehľad o spracovanej náboženskej spoločnosti podľa zadanej šablóny v textovom editore Word (Tab. 3),
- vyplnenú šablónu ulož do svojho priečinka a na USB kľúč.

Kritériá prezentácie boli nasledovné: 10 snímok prezentácie, 1 snímka je úvodná, na poslednej je poďakovanie a 8 snímok tvorila vlastná práca. Tvorbu prezentácií nebudem popisovať, lebo ak žiaci boli schopní získať informácie a správne ich spracovať vo Worde, vytvoriť prezentáciu bola pre nich ľahká práca, pretože na hodinách informatiky ich tvorba prezentácií zaujala.

Počas realizácie projektu sa vyskytli aj problémy, nakoľko nie všetky náboženské spoločnosti majú na internete prístupné informácie, ktoré sme v našej práci potrebovali. V takom prípade žiaci vynechali niektoré z bodov, ktoré boli dané v šablóne alebo museli hľadať na iných webových stránkach chýbajúce údaje.

Okrem stránky ministerstva kultúry najviac využívali stránku Wikipédie (www.sk.wikipedia.org) a internetového prehliadača Google (www.google.sk). V práci, v kolónke kde bolo treba uviesť adresu, zaznamenali aj webovú adresu, z ktorej čerpali informácie. Taktiež pre spestrenie dávali do zborníka fotografie kostolov, resp. fotografie týkajúce sa danej náboženskej spoločnosti. Jednotlivé strany zborníka sa im takto podarilo oživiť a celkový vizuálny dojem je veľmi dobrý. Do úloh som im ešte chcela zadať, aby každú náboženskú spoločnosť zhodnotili aj po stránke prínosu pre

spoločnosť. Ale nakoľko žiaci nie sú dostatočne fundovaní v tejto oblasti, nakoniec som túto úlohu žiakom nezdala.

Žiaci pracovali v skupinách počas celej realizácie projektu. Pri práci nenastali žiadne vážne komplikácie, občas sa stalo, že keď niekto nemohol niečo nájsť na internete, alebo si nevedel rady, nastal väčší šum v triede, ale inak by som hodnotila túto časť projektu veľmi pozitívne. Myslím, že žiaci ocenili to, že sa nemusia učiť klasickou, pre nich nudnou formou výkladu a zápisu do zošita.

Všetko, čo žiaci na hodine urobili, či už vo Worde alebo v programe Power Point si priebežne ukladali do vytvorených priečinkov. Na konci celého projektu si každý žiak v skupine svoju prácu uložil na USB kľúč.

Pri prezentovaní prác jednotlivých skupín žiaci použili učiteľský notebook, ktorý je napojený na dataprojektor a interaktívnu tabuľu (kvôli prezentovaniu) a aj na tlačiareň, takže jednotlivé práce je možné v prípade potreby vytlačiť, respektíve celú prácu ako jeden zborník vo forme brožúry a zviazať.

2.2.1 Projektové vyučovanie jednotlivých skupín

Ako som vyššie spomenula, jednotlivé skupiny vypracovávali svoje úlohy na hodinách náboženskej výchovy, ktoré boli realizované v multimedialnej učebni. Po úvodných pokynoch sa žiaci spontánne rozdelili a začali vypracovávať svoje úlohy. Každá skupina mala pridelený počet náboženských spoločností, ktoré pôsobia na území Slovenskej republiky a vypracovali najprv prezentáciu v Power Pointe a potom spracovali informácie aj v textovom editore Word. Na vypracovanie prezentácie mali presne stanovené podmienky a na prácu vo Worde mali pripravenú šablónu, do ktorej mali vpisovať jednotlivé údaje. Veľmi vhodným spestrením práce bolo aj vloženie obrázkov a zaujímavostí o jednotlivých náboženských spoločnostiach a cirkvách.

1. skupina

Jej úlohou bolo spracovať tieto náboženské spoločnosti: [Apoštolská cirkev v Slovenskej republike](#), [Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike](#), [Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike](#).

Kľúčové slová: zakladateľ, vznik, symbol, prvky učenia, pôsobenie, členovia, zaujímavosť, krst. Pomocou týchto slov sa žiaci mohli zorientovať v množstve informácií, ktoré našli a mohli podľa nich vyplniť šablónu. Údaje žiaci po spracovaní uložili do priečinkov vo svojich notebookoch, resp. si ich uložili aj na USB kľúče.

Úlohy na vypracovanie: vyhľadaj na internete informácie o pridelených náboženských spoločnostiach, spracuj nájdené informácie a vytvor prezentáciu v programe Power Point podľa zadaných pokynov, spracuj vyhľadané informácie a vytvor prehľad o spracovanej náboženskej spoločnosti podľa zadanej šablóny v textovom editore Word (Tab. 3), vyplnenú šablónu ulož do svojho priečinka a na USB kľúč.

Žiaci vyhľadávali informácie na týchto webových stránkach: www.culture.gov.sk, www.wikipedia.org.

2. skupina

Úlohou tejto skupiny bolo spracovať náboženské spoločnosti: Cirkev adventistov siedmeho dňa, Cirkev bratská a Cirkev československá husitská.

Kľúčové slová: zakladateľ, symbol, pôvod, vznik, prvky učenia, posvätné miesto, zaujímavosť, kult, viera.

Úlohy na vypracovanie: vyhľadaj na internete informácie o pridelených náboženských spoločnostiach, spracuj nájdené informácie a vytvor prezentáciu v programe Power Point podľa zadaných pokynov, spracuj vyhľadané informácie a vytvor prehľad o spracovanej náboženskej spoločnosti podľa zadanej šablóny v textovom editore Word (Tab. 3), vyplnenú šablónu ulož do svojho priečinka a na USB kľúč.

Žiaci vyhľadávali informácie na týchto webových stránkach: www.culture.gov.sk, www.wikipedia.org, ccsh.cz.

3. skupina

Táto skupina hľadala a spracovávala informácie o týchto náboženských spoločnostiach a cirkvách: Cirkev Ježiša Krista Svätých posledných dní, Evanjelická cirkev augsburského vyznania, Evanjelická cirkev metodistická.

Kľúčové slová: Ježiš Kristus, zakladateľ, vznik, pôsobenie, prvky učenia, zaujímavosť, posvätné miesto, symbol.

Úlohy na vypracovanie: vyhľadaj na internete informácie o pridelených náboženských spoločnostiach, spracuj nájdené informácie a vytvor prezentáciu v programe Power Point podľa zadaných pokynov, spracuj vyhľadané informácie a vytvor prehľad o spracovanej náboženskej spoločnosti podľa zadanej šablóny v textovom editore Word (Tab. 3), vyplnenú šablónu ulož do svojho priečinka a na USB kľúč.

Žiaci vyhľadávali informácie na týchto webových stránkach: www.culture.gov.sk, www.wikipedia.org, www.umc.sk/smenu/1/kto-su-metodisti/.

4. skupina

Aj táto skupina, podobne ako ostatné, mala vyhľadať a spracovať informácie o troch náboženských spoločnostiach alebo cirkvách, pôsobiacich na území Slovenskej republiky. Boli to: Gréckokatolícka cirkev, Kresťanské zbory na Slovensku a Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike.

Kľúčové slová: Ježiš Kristus, prvky učenia, zakladateľ, posvätné miesto, zaujímavosť, symbol, pôvod.

Úlohy na vypracovanie: vyhľadaj na internete informácie o pridelených náboženských spoločnostiach, spracuj nájdené informácie a vytvor prezentáciu v programe Power Point podľa zadaných pokynov, spracuj vyhľadané informácie a vytvor prehľad o spracovanej náboženskej spoločnosti podľa zadanej šablóny v textovom editore Word (Tab. 3), vyplnenú šablónu ulož do svojho priečinka a na USB kľúč.

Žiaci vyhľadávali informácie na týchto webových stránkach: www.culture.gov.sk, www.wikipedia.org/wiki/Jehovovi_svedkovia, www.krestanskezbory.sk/index.htm.

5. skupina

Žiaci v tejto skupine sa zamerali na nasledujúce cirkvi a náboženské spoločnosti: [Novoapoštolská cirkev v Slovenskej republike](#), [Pravoslávna cirkev na Slovensku](#), [Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku](#).

Kľúčové slová: Ježiš Kristus, prvky učenia, zakladateľ, symbol, posvätné miesto, členovia, zaujímavosť, pôvod, vznik, metropolita, kalvinizmus.

Úlohy na vypracovanie: vyhľadaj na internete informácie o pridelených náboženských spoločnostiach, spracuj nájdené informácie a vytvor prezentáciu v programe Power Point podľa zadaných pokynov, spracuj vyhľadané informácie a vytvor prehľad o spracovanej náboženskej spoločnosti podľa zadanej šablóny v textovom editore Word (Tab. 3), vyplnenú šablónu ulož do svojho priečinka a na USB kľúč.

Žiaci vyhľadávali informácie na týchto webových stránkach: www.culture.gov.sk, www.wikipedia.org/wiki/Novoapo, www.lemko.org/religion/presov/5.html.

6. skupina

Úlohou žiakov tejto skupiny bolo spracovať informácie o týchto cirkvách a náboženských spoločnostiach: [Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike](#), [Starokatolícka cirkev na Slovensku a Ústredný zväz židovských náboženských obcí v Slovenskej republike](#).

Kľúčové slová: Ježiš Kristus, Cyril a Metod, Mojžiš, zakladateľ, vznik, pôvod, symbol, posvätné miesto, zaujímavosť, judaizmus.

Úlohy na vypracovanie: vyhľadaj na internete informácie o pridelených náboženských spoločnostiach, spracuj nájdené informácie a vytvor prezentáciu v programe Power Point podľa zadaných pokynov, spracuj vyhľadané informácie a vytvor prehľad o spracovanej náboženskej spoločnosti podľa zadanej šablóny v textovom editore Word (Tab. 3), vyplnenú šablónu ulož do svojho priečinka a na USB kľúč.

Žiaci vyhľadávali informácie na týchto webových stránkach: www.culture.gov.sk, www.wikipedia.org, www.kbs.sk/sekcia/h/cirkev, www.slovenskikatolici.sk/index.php.

Niektoré skupiny v priebehu trojhodinovky vytvorili projekty skôr a pomáhali pri konečnej grafickej úprave tlačenej verzie Zborníka cirkví a náboženských spoločností na Slovensku. Žiaci sa podieľali aj na vytvorení úvodnej strany Zborníka.

Učiteľský počítač je v multimedialnej učebni napojený na tlačiareň, na ktorej bol celý zborník vytlačený.

Po skončení prác hovorcovia skupín odprezentovali najprv prezentácie v Power Pointe a potom predstavili svoje projekty spracované vo Worde aj na interaktívnej tabuli. Nakoniec sme si spoločne prezreli aj výsledok nášho projektu Zborník cirkví

a náboženských spoločností na Slovensku aj v celku, tak ako sme ho vytlačili a zviazali špirálovou väzbou.

Zborník je uložený na USB kľúči autorky projektového vyučovania a v učiteľskom počítači v multimediálnej učebni a je k dispozícii všetkým žiakom, ktorí na ňom pracovali a tiež aj ďalším vyučujúcim náboženskej výchovy, etickej výchovy, občianskej náuky, dejepisu a geografie ako učebná pomôcka.

Tabuľka 3 Šablóna na spracovanie informácií

1. Názov spoločnosti	
Zakladateľ	Symbol danej náboženskej spoločnosti
Krajina pôvodu, vzniku	
Začiatok pôsobenia na Slovensku	
Základné prvky učenia	
Miesto zhromaždenia	Počet členov na Slovensku
Sídlo spoločnosti	Zaujímavosť

Prameň: vlastný návrh

3 ZHODNOTENIE PROJEKTOVÉHO VYUČOVANIA

V úvode mojej práce som spomenula, že mojím cieľom je prostredníctvom projektovej metódy zlepšiť vyučovanie náboženskej výchovy a urobiť vyučovacie hodiny pre žiakov zaujímavými, aby z nich odchádzali naplnení duchovne a s vedomím, že sa naučili niečo, čo doteraz nevedeli.

Vyučovanie projektovou metódou sa mi zdalo najvhodnejšie z hľadiska ďalšieho využitia výsledkov práce žiakov a aj z hľadiska využitia schopností, ktoré žiaci majú a nakoniec aj preto, že práca s počítačmi a inou technikou ich zaujíma a je to ich svet. Použitím projektového vyučovania pomocou skupinovej práce boli u žiakov rozvíjané viaceré kľúčové kompetencie.

Žiaci v projekte posudzujú, komentujú a hodnotia svoju prácu aj prácu ostatných účastníkov projektu. Učia sa stanoviť kritériá hodnotenia, vyjadrujú sa k priebehu realizácie projektu a dosiahnutým výsledkom, zamýšľajú sa nad prípadnými neúspechmi a ich príčinami. Žiaci sa v projekte učia prezentovať a obhajovať svoje názory, prijímať presvedčivé argumenty svojho oponenta, zvládať problémové situácie. Rozvíjajú sa pritom ich komunikačné schopnosti.

Nemenej podstatným zámerom bolo organizovať a riadiť projektové vyučovanie tak, aby sa dosiahli nielen stanovené ciele, ale aby sa rozvíjali aj prezentačné zručnosti u žiakov, ich kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať samých seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať samých seba, ale aj prácu v skupine.

Žiaci sa naučili prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- zostaviť základné písomnosti v elektronickej podobe s primeranou formálnou úpravou,
- identifikovať a popísať problém, podstatu javu,
- navrhnúť postup riešenia problému a spracovať postup,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich,
- na základe získaných informácií formulovať jednoduché závery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivovane prezentovať svoje produkty, názory,
- prijať kompromis alebo stanovisko iných (učiteľa, publika),
- poznať základy jednoduchej argumentácie a vedieť ich použiť na obhájenie vlastného postoja.

Ak by som mala hodnotiť priebeh a výsledky projektového vyučovania z môjho pohľadu, zhodnotila by som ho ako vydarený projekt, ktorý žiakov zaujal. Práca prebiehala v pokojnej atmosfére, žiaci pracovali s chuťou a elánom. ale ako všade pri práci aj tu nastali malé problémy so spracovaním informácií, ktoré neboli dostupné, alebo boli zablokované samotnou náboženskou spoločnosťou.

Okrem tohto problému sa vyskytol aj ďalší, s ktorým si žiaci tiež poradili. Mnoho informácií bolo napísaných v češtine. Tu nastal problém ani nie tak s porozumením textu ako s jeho prekladom do slovenčiny. S týmto problémom sa žiaci trochu potrápili, ale

nakoniec to tiež zvládli tak, že som im pomáhala s prekladom ja alebo si našli internetový prekladač cudzích jazykov, kde si texty preložili.

Čo sa týka samotného grafického spracovania, niektorí žiaci mali menšie problémy pri úprave tabuľky, do ktorej vpisovali spracované informácie. Toto je ale problém týkajúci sa skôr vyučovania informatiky a technickej zručnosti konkrétneho žiaka.

Pri hodnotení obsahu samotného projektu by som chcela vyjadriť spokojnosť s prácou žiakov. Z môjho pohľadu ich práca zaujala a videla som, že celý projekt robili s chuťou. Ani raz po príchode do multimediálnej učebne som ich nemusela upozorňovať a pripomínať im dôvod, prečo sme sa tu zišli. Hneď ako si sadli k svojim počítačom, pootvárali si priečinky s uloženou prácou a začali pracovať tam, kde na poslednej hodine skončili.

Ďalšou výhodou bolo, že hodinu náboženskej výchovy mali na konci vyučovania, takže ak bolo treba niečo dokončiť, mohli zostať aj pár minút po zvonení a dokončiť si to. O úspešnosti zvolenej metódy z môjho pohľadu hovorí aj fakt, že mnoho žiakov počas práce prejavilo aj tú svoju typickú žiacku stránku podeliť sa s tým, čo práve objavili. A tak sa stávalo, že počas práce ne jeden žiak nahlas povedal, akú zaujímavosť práve našiel.

Práve kvôli tomuto som vyššie spomenula, že projektové vyučovanie so sebou prináša aj jeden málo tolerovaný jav, ktorým je mierne zvýšená hlučnosť počas vyučovacích hodín. Musím však povedať, že v tomto prípade bola zvýšená hlučnosť pre mňa znakom, že žiaka jeho práca zaujíma a plne sa venuje práci. A toto som vlastne chcela aj dosiahnuť – zvýšený záujem, snahu pracovať a mať so žiakmi plnohodnotné hodiny náboženskej výchovy, ktoré by ich naplňali a nie znechucovali.

Ďalšie problémy, s ktorými sa žiaci trápili, bolo vyhodnotiť prínos cirkvi alebo náboženskej spoločnosti pre našu spoločnosť. Niektorí žiaci nevedeli z informácií, ktoré mali k dispozícii, vyčítať, resp. spoznať, v čom je pôsobenie náboženskej spoločnosti prínosom a v čom je negatívom. Bola to asi najťažšia úloha zo všetkých čiastkových úloh, ktoré mali splniť. Mnohým som musela pomáhať a spoločnými silami sme sa vždy dopracovali k nejakému záveru. Problém spočíval asi v tom, že buď boli pre nich texty ťažké, obsahovali množstvo cudzích slov z náboženskej terminológie, ktorým nerozumeli.

Ďalšia príčina, prečo mali problém so splnením tejto časti úlohy, mohla byť aj v tom, že niektoré deti majú problém čítať s porozumením. Stalo sa počas práce, že mi žiaci hlásili, že nemôžu nájsť nejaký údaj a on tam pritom bol, len bol inak sformulovaný. Kvôli veľkým problémom s touto časťou úlohy som nakoniec usúdila, že ju vynecháme, lebo žiaci a ani vyučujúci nie sú dostatočne kompetentní a vzdelaní v tejto oblasti, aby vedeli objektívne zhodnotiť prínos danej náboženskej spoločnosti pre verejnosť.

Problémovým sa ešte javila ďalšia časť úlohy a to vypísať základné prvky učenia konkrétnej náboženskej spoločnosti. Ak by som mala definovať príčinu tohto problému, je to jednoznačne zlá orientácia v texte, slabé čítanie a čítanie bez porozumenia textu. Veľakrát som musela žiakov naviesť k tomu, aby si znova prečítali text a hľadali informácie pozornejšie.

Práca na realizácii projektu trvala tri vyučovacie hodiny. Z môjho pohľadu to bol dostatočne dlhý čas na spracovanie problematiky a ak by som to mala zhodnotiť, neodporúčala by som venovať takejto práci viac vyučovacích hodín.

Dôvodom je fakt, ktorý som odpozorovala, že na konci tretej vyučovacej hodiny bola disciplína mierne zhoršená, čo som pochopila tak, že už to začína byť pre žiakov trochu jednotvárna práca, ktorá začína byť aj nudná. Preto neodporúčam venovať vypracovaniu projektu viac vyučovacích hodín, ako sme zrealizovali v rámci tejto osvedčenej pedagogickej skúsenosti. Projekt sme stihli dokončiť a pripraviť na záverečnú prezentáciu. Všetky spracované témy sú uložené v učiteľskom počítači v multimedialnej učebni a taktiež na USB kľúči u vyučujúcej učiteľky.

Po skončení práce na projekte sa žiaci chystali na prezentáciu svojich prác. Záverečná prezentácia a spoločné vyhodnotenie projektu bola naplánovaná na dve vyučovacie hodiny.

Všetci žiaci boli za vytvorené projekty a následné odprezentovanie prác ohodnotení známku, ktorá v aSc Agende mala váhu štyridsať. Za činnosti na projektoch boli žiaci primerane a objektívne ohodnotení podľa tabuliek kritériálneho hodnotenia (Tab 4). V realizovanom projekte boli všetci žiaci ohodnotení známku 1 (výborný).

Tabuľka 4 Kritéria hodnotenia projektu

Kritéria hodnotenia	Max. počet bodov	Pridelený počet bodov jednotlivým skupinám					
		1.sk.	2.sk	3. sk	4. sk	5. sk	6. sk
1. Individuálna práca na projekte:							
a) hľadanie a spracovanie textov							
b) praktické spracovanie úlohy							
c) použitie IKT							
d) vhodný výber textov							
2. Aktívna spoluúčasť na tvorbe projektu:							
a) zapájanie do tímovej práce							
b) konzultácia							
3. Skupinová práca a prezentácia:							
a) forma spracovania projektu							
b) prezentácia projektu, obhajoba							

4.Hodnotenie prác žiakmi:							
hodnotenie celkového dojmu z prezentovania							
5. Klasifikácia:							
a) počet bodov spolu							
b) známka							

Prameň: Hanuliaková, 2012

Klasifikačná stupnica:

28 – 25 bodov	známka 1
24 – 20 bodov	známka 2
19 – 15 bodov	známka 3
14 – 10 bodov	známka 4
9 – 0 bodov	známka 5

Na poslednej vyučovacej hodine venovanej práci na projektoch, žiaci vypracovali dotazník, v ktorom mali zhodnotiť spokojnosť s danou prácou. Vyjadrili sa, či v zadanej práci videli význam, či by takouto formou chceli mať zrealizované aj iné vyučovacie hodiny. Dotazník bol prevzatý z knihy Didaktika (Turek, 2008) a upravený na pomery pre cieľovú skupinu.

Žiaci odpovedali alebo sa vyjadrili k desiatim položkám v dotazníku. Päť položiek bolo uzavretých výberových, dve položky boli otvorené a jedna bola uzavretá s viacnásobným výberom. Otázky boli zamerané na hodnotenie projektového vyučovania ale aj na vyjadrenie postoja k predmetu náboženská výchova.

Po vyhodnotení výsledkov prieskumu, uskutočneného prostredníctvom dotazníka, som zistila, že projektové vyučovanie, ako inovatívna vyučovacia metóda, žiakov zaujala. Môžem skonštatovať, že to bola vhodná metóda na prácu v malých skupinách, pretože sa takto do vyučovacieho procesu mohli zapojiť všetci zúčastnení žiaci. Väčšina žiakov bola spokojná aj s tým, že si mohli vybrať, s kým budú tvoriť skupinu, čím sa predišlo prípadným nezhodám uprostred skupiny počas realizácie projektu.

Pozitívne hodnotený bol nápad realizovať projektové vyučovanie, čo žiaci vyjadrili slovami, že sa na takto odučených hodinách nenudia a vítajú každú zmenu oproti klasickému vyučovaniu. Celá práca na projekte bola zo strany žiakov hodnotená ako prínos aj do ich osobného života a aj z hľadiska získania nových informácií.

Medzi ďalšie výhody patrí práca s počítačom, ktorý sa stáva každodennou súčasťou nášho života, a preto si opodstatnene nachádza miesto aj vo vyučovaní, a to nielen na hodinách informatiky.

Pozitívum tejto metódy je aj to, že žiaci pracujú, získavajú nové informácie a takto sa vlastne nenásilnou formou učia, čo si ani neuvedomujú.

Na základe vyhodnotenia dotazníka som tiež zistila, že žiaci majú o vyučovanie predmetu náboženská výchova záujem, dve tretiny respondentov sa vyjadrilo, že si tento predmet ako voliteľný vyberú aj na budúci školský rok. Ich záujem o tento predmet je zároveň signálom pre vyučujúcich, aby sa nebáli inovovať svoje vyučovacie metódy, aby prinášali nové prvky do vyučovania, pretože týmto sa tak nepopulárne výchovné predmety stanú zaujímavejšími a nadobudnú aj iný rozmer v chápaní žiakov.

Projekt je forma učenia sa vlastnou aktivitou, ktorej výsledkom je užitočný produkt alebo myšlienka. Projektové vyučovanie za pomoci digitálnych prostriedkov je v súčasnosti čoraz viac využívané a to hlavne z dôvodu zvýšenia efektívnosti výučby. Tiež sú to prostriedky, ktoré sú žiakom v dnešnej dobe veľmi blízke. Žiaci môžu pomocou týchto prostriedkov ľahšie a zábavnejšie získavať nové a zaujímavejšie informácie. Zvýši to ich motiváciu a chuť na niečom pracovať.

Pre žiakov bola táto práca zaujímavá, motivujúca a prijateľná. Žiaci sa učili sami medzi sebou komunikovať, prijímať informácie od iných a vymieňať si ich so spolužiakmi. Zistili sme, že projektové vyučovanie za pomoci digitálnych prostriedkov je veľmi vhodnou a prínosnou formou učenia sa nielen pre učiteľa, ale hlavne pre žiaka samotného. V konečnom dôsledku sme nadobudli presvedčenie, že tieto spôsoby vyučovania je potrebné zavádzať do vyučovacieho procesu častejšie za účelom celkového rozvoja osobnosti žiaka.

Z hľadiska učiteľa som sa snažila spracovať pedagogickú skúsenosť z tvorby a realizácie projektového vyučovania na konkrétnu tému, dôsledné hodnotenie priebehu a záverov projektového vyučovania. Nemalý význam pre vyučujúceho mali aj posledné otázky dotazníka, kde sa žiaci vyjadrovali k pedagogickej úrovni, resp. zručnosti vyučujúceho.

Autorku práce získané výsledky utvrdili, že projektové vyučovanie má svoje miesto na hodinách náboženskej výchovy.

Je vhodné, aby učitelia na vyučovaní častejšie používali nové formy a metódy práce, čím by sa výchovný predmet náboženská výchova stal atraktívnejší.

Na zasadnutí predmetovej komisie som oboznámila kolegov s priebehom a výsledkami projektového vyučovania a odporučila som im zaviesť inovatívne vyučovacie metódy aj do ostatných ročníkov. Taktiež som navrhla zakomponovať tento spôsob výučby do tematického výchovno - vzdelávacieho plánu pre budúci školský rok. Prípravné materiály, popis realizácie projektového vyučovania a výstupný materiál som na zasadnutí predmetovej komisie odovzdala vedúcej predmetovej komisie, aby bol k dispozícii pre vyučujúcich, ktorí budú mať záujem zaviesť inovatívne vyučovanie do predmetu náboženská výchova, ale tiež aj do predmetu etická výchova či občianska výchova, nakoľko projektové vyučovanie sa dá zaviesť do všetkých výchovných predmetov humanitného zamerania. Všetci vyučujúci vedia, aké je ťažké udržať pozornosť žiakov, zvlášť na výchovných predmetoch, preto je nutné overené inovácie zaradiť do inovačného vzdelávania učiteľov a vyškoliť odborníkov, ktorí budú schopní prakticky uplatniť nadobudnuté poznatky, pripraviť metodickú podporu pre učiteľov v podobe odbornej literatúry a vypracovanej metodiky a vytvoriť kooperujúce tímy učiteľov priamo na školách, ktoré si vzájomne pomáhajú a odovzdávajú svoje poznatky a skúsenosti.

3.1 Popis a zhodnotenie práce prostredníctvom klasického vyučovania

V anotácii som uviedla, že kvôli porovnaniu efektívnosti projektového vyučovania som obdobné témy vyučovala aj klasickou metódou v inej triede siedmeho ročníka.

Pre úplnosť práce v tejto časti uvádzam zhodnotenie výsledkov práce druhej skupiny žiakov. Títo žiaci pracovali na rovnakej téme klasickou vyučovacou metódou – výklad učiteľa, práca s textom a práca s pracovným zošitom. Jednou veľkou výhodou na vyučovaní náboženskej výchovy je, že žiaci majú k dispozícii pracovné zošity, nemajú však zatiaľ učebnice. Preto celá táraha vyučovacej hodiny spočíva na učiteľovi a jeho príprave na takúto vyučovaciu hodinu. Samozrejme, aj na takýchto hodinách sa dajú využiť informačné komunikačné technológie, ale vzhľadom na to, že som chcela poukázať na rozdiel medzi projektovým a klasickým vyučovaním, nevyužila som možnosť použiť IKT.

Druhú skupinu tvorilo 13 detí. Prácu mali rozvrhnutú podľa školského vzdelávacieho programu a tematického výchovno-vzdelávacieho plánu na 5 vyučovacích hodín. Na poslednej vyučovacej hodine žiaci vypracovali dotazník prieskumu spokojnosti s formou vyučovania. Ciele, obsahový a výkonový štandard boli rovnaké, ako v prvej skupine, taktiež sa nezmenili kompetencie ani kľúčové slová, ako pomôcka pri orientovaní sa v problematike.

Žiaci pracovali na hodinách s materiálom, ktorý im poskytol vyučujúci, a tiež pracovali s pracovným zošitom.

Témy, ktoré preberali žiaci na hodinách:

- Viera a hlavné učenie svetových náboženstiev.
- Posvätné miesta a svätenie sviatkov.
- Cirkvi a náboženské spoločnosti na Slovensku I.
- Cirkvi a náboženské spoločnosti na Slovensku II.
- Zhodnotenie práce, vypracovanie dotazníka.

Témami sme sa zaoberali v mesiaci apríl a máj, podľa rozvrhu hodín a tematického výchovno-vzdelávacieho plánu. Aj títo žiaci mali vypracovať projekt o jednotlivých náboženských spoločnostiach, v súlade s časovo-tematickými plánmi. Žiaci mohli tento projekt vytvárať priamo na vyučovaní v škole v multimedialnej učebni. Väčšina sa však rozhodla vypracovať projekt doma. Odôvodňovali to väčším pokojom pri práci, dostatočným množstvom času a lepším pracovným prostredím. Tridsať percent žiakov projekt prinieslo na nasledujúcu hodinu a v krátkosti s ním oboznámili spolužiakov. Ostatní si svoju povinnosť splnili len s veľkým sebazaprením, čiže ho doniesli o niekoľko vyučovacích hodín neskôr alebo ho nedoniesli vôbec. Piaty žiaci projekt nedoniesli. Projekty boli ohodnotené známku, ktorá mala v aSc agende váhu desať bodov.

Z pohľadu vyučujúceho sa práca takouto formou javila ako málo inšpiratívna, jednostranná – viac pracoval učiteľ ako žiaci, monotónna a na konci niektorých vyučovacích hodín žiaci aj odmietali pracovať, pretože ich to prestalo zaujímať. Pracovný zošit je veľmi náročný na vypracovanie a ak sa žiaci nemajú o čo oprieť, bez pomoci vyučujúceho ho nevypracujú. Treba podotknúť, že tak ako na iné predmety, ani na vyučovanie náboženskej výchovy nie sú k dispozícii učebnice. Na hodinách bol

problém s disciplínou, niektorí žiaci pracovali na úlohách, iných som musela niekoľkokrát napomínať, aby sa venovali zadaniu úloh. Prácu v druhej skupine som zhodnotila ako priemernú, nezáživnú a málo inšpiratívnu pre žiakov i vyučujúceho. Z takýchto hodín žiaci odchádzajú nenaplnení a učiteľ frustrovaný z neúspechu, ktorý je viditeľný na tvárach odchádzajúcich žiakov.

Pri meraní kvality vyučovacieho procesu v oboch triedach som použila krátky test s desiatimi uzavretými otázkami, týkajúcimi sa náboženských spoločností na Slovensku a hlavných znakov ich vierovyznania. Test je súčasťou príloh v tejto práci. Preverenie vedomostí bolo uskutočnené po ukončení tematického celku, teda v nasledujúcom týždni po odprezentovaní prác žiakov. Každý žiak dostal hárok s otázkami, ktorý si podpísal a priamo v ňom označoval správne odpovede. Zadania úloh boli rovnaké v oboch triedach. Na vypracovanie testu mali čas 25 minút. Test obsahoval desať otázok a nebol rozdelený na skupiny A a B. Každá otázka bola ohodnotená jedným bodom.

Stupnica hodnotenia bola nasledovná:

za 10 – 9 správnych odpovedí	známka 1
za 8 – 7 správnych odpovedí	známka 2
za 6 – 5 správnych odpovedí	známka 3
za 4 – 3 správne odpovede	známka 4
za 2 – 0 správne odpovede	známka 5

Žiaci, ktorí pracovali inovatívnou metódou – projektovým vyučovaním, boli úspešnejší pri vyhodnotení testu, získali lepšiu priemer známok ako trieda, ktorá mala vyučovacie hodiny klasickou formou. Znamky z testu boli zapísané do aSc agendy s bodovou váhou dvadsať. Tu je treba však podotknúť, že známky z výchovných predmetov nie sú až také dôležité pri celkovom hodnotení žiaka na vysvedčení, mnohí žiaci to vedia a rátajú s tým, preto je dosť možné, že aj tieto výsledky neodrážajú celkom objektívny stav vedomostnej úrovne žiakov.

V tomto teste išlo vyslovene o meranie kvality a porovnanie rôznych učebných štýlov a ich výsledkov u žiakov. Z pohľadu učiteľky náboženskej výchovy však treba povedať, že projektové vyučovanie bolo efektívnejšie.

ZÁVER

Cieľom tejto osvedčenej pedagogickej skúsenosti bolo pomocou inovatívnej vyučovacej metódy – projektového vyučovania zlepšiť vyučovanie náboženskej výchovy, urobiť tento predmet atraktívnym.

Spracovanou problematikou som priblížila prípravu a realizáciu nového spôsobu vzdelávania – projektového vyučovania. Tým som sa snažila ponúknuť žiakom zaujímavejší spôsob výučby náboženskej výchovy s využitím digitálnych technológií pri objavovaní nového, hľadání a spracovaní získaných informácií a samotnom riešení zadaných úloh.

Projektové vyučovanie bolo rozdelené na niekoľko vyučovacích hodín, počas ktorých žiaci vyhľadávali a spracovávali informácie na tému Cirkvi a náboženské spoločnosti na Slovensku. Výstupom projektového vyučovania je „Zborník cirkví a náboženských spoločností na Slovensku“ v textovej (vytlačenej) forme.

Po skončení projektového vyučovania bol u žiakov metódou dotazníka zrealizovaný prieskum, pomocou ktorého autorka práce zistila, že žiakov práca projektovou metódou zaujala a z toho vyplynul záver, že je vhodná na zaradenie do časovo-tematických plánov jednotlivých výchovných predmetov.

Z pohľadu autorky bol cieľ práce splnený.

Práca môže slúžiť ako námet či pomôcka na zefektívnenie vyučovania výchovného predmetu náboženská výchova na základných školách.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. HANULIAKOVÁ, D. 2012. Tvorba a hodnotenie projektového vyučovania. Bez vydania. MPC, Bratislava. 2012
2. HARAUSOVÁ, H. 2011. Ako aktivizujúco vyučovať odborné predmety. 1. vydanie. MPC, Bratislava. 2011. ISBN: 978-80-8052-396-1
3. HURAJTOVÁ, J. 2010. Sloboda človeka. Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 7. ročník základných škôl. 1. vydanie. Katolícke pedagogické a katechetické centrum n. o., Spišská Nová Ves. 2010. ISBN: 978-808161-005-9
4. MAŇÁK, J. 1997. Narys didaktiky. 2. vydanie. Masarykova univerzita, Brno. 1997. ISBN: 80-210-1661-2
5. TUREK, I. 2008. Didaktika. 1. vydanie. Iura Edition, Bratislava. 2008. ISBN: 978-80-8078-198-9
6. TUREK, I. 2005. Inovácie v didaktike. (Príspevok k realizácii projektu milénium vo vyučovacom procese na základných a stredných školách). 2. vydanie. MPC, Bratislava. 2005. ISBN: 80-8052-230-8

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Metodický materiál na vyučovaciu hodinu

Príloha 2 Dotazník na hodnotenie kvality výučby predmetu žiakmi

Príloha 3 Test na overenie vedomostí

Príloha 4 Ukážka zo Zborníka cirkví a náboženských spoločností v Slovenskej republike

Príloha 1 Metodický materiál na vyučovaciu hodinu

Metodický materiál na vyučovaciu hodinu			
Ročník:	Siedmy		
Predmet:	Náboženská výchova		
Téma:	Cirkvi a náboženské spoločnosti – projektové vyučovanie		
Štandard:	Obsahový:	Výkonový:	
	Vytvorenie projektu o cirkvách a náboženských spoločnostiach na území SR.	Žiak vie vytvoriť projekt a ovláda teoretické učivo o cirkvách a náboženských spoločnostiach.	
Metódy:	Výklad, porovnávanie, projektová metóda		
Ciele:	Kognitívny:	Afektívny:	Psychomotorický:
	Vymenovať hlavné znaky jednotlivých cirkví a náboženských spoločností.	Akceptovať hodnoty iných náboženstiev.	Prejaviť úctu k hodnotám iných náboženstiev a prehĺbiť úctu ku kresťanským hodnotám.
Pomôcky:	Notebooky, internet, dataprojektor, interaktívna tabuľa, šablóna na vpisovanie údajov. Hodina v multimediálnej učebni s pripojením na internet.		
Organizácia hodiny			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozdelenie žiakov na skupiny ▪ určenie hovorcu ▪ rozdelenie úloh ▪ vyhľadávanie na internete, práca s informáciami 			
Zadanie			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvorte projekt so stručnou charakteristikou jednotlivých cirkví a náboženských spoločností. ▪ Vyhľadajte informácie a zaujímavosti o daných spoločnostiach a cirkvách. ▪ Spracujte informácie do prezentácie v programe Power Point podľa zadaných pokynov. ▪ Vpíšte nájdené informácie do šablóny v textovom editore Word. ▪ Dokument vo Worde vhodne doplňte obrázkami. 			
<p>Žiaci pracujú vo vytvorených skupinách, vyhľadávajú informácie na internete, spracované informácie ukladajú do priečinkov alebo na USB kľúče. Učiteľ je na hodine pozorovateľom a radí pri jednotlivých krokoch žiakom.</p>			
Záver			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prenesenie informácií zo žiackych PC na USB kľúče, následne do učiteľského PC kvôli prezentovaniu. ▪ Výstup je elektronický a tlačený zborník Cirkví a náboženských spoločností v SR. 			

Príloha 2 Dotazník na hodnotenie kvality výučby predmetu žiakmi

Milí žiaci,

predkladáme Vám dotazník, ktorým chceme zistiť vaše názory na výučbu predmetu náboženská výchova. Naším cieľom je poskytovať vám čo najvyššiu kvalitu vzdelávania, čo nie je možné bez rešpektovania vašich názorov. Vyplnenie dotazníka je dobrovoľné. Prosíme vás, aby ste dotazník vyplnili zodpovedne, čestne, úprimne a svedomite, aby ste vyjadrili iba svoje vlastné názory. Dotazník je anonymný a vaše odpovede v žiadnom prípade nezneužijeme vo váš neprospech. V dotazníku zakrúžkujte tie odpovede, s ktorými súhlasíte.

Ďakujeme Vám za pochopenie a spoluprácu.

1. Práca na projekte bola podľa teba:

- a) mimoriadne zaujímavá
- b) veľmi zaujímavá
- c) zaujímavá
- d) málo zaujímavá
- e) absolútne nezaujímavá

2. Myslíš si, že to, čo si sa naučil v tomto projekte bude pre teba:

- a) mimoriadne užitočné
- b) veľmi užitočné
- c) čiastočne užitočné
- d) málo užitočné
- e) úplne neužitočné
- f) neviem to posúdiť

3. Zakrúžkuj každé slovo, ktoré vyjadruje tvoj pocit vzhľadom na realizovaný projekt:

zaujímavý	nudný	bezcenný	veľmi ťažký	zložitý
jednotvárný	užitočný	veľmi ľahký	dôležitý	neužitočný
zábavný	príjemný			

4. Počas realizácie projektu si sa o danej problematike dozvedel:

- a) veľmi veľa
- b) veľa
- c) ani veľa ani málo
- d) málo
- e) veľmi málo

5. Čo sa ti na projektovom vyučovaní najviac páčilo?

.....
.....

6. Čo sa ti na projektovom vyučovaní nepáčilo, čo odporúčaš zlepšiť?

.....
.....

7. Vybral by si si predmet náboženská výchova ako voliteľný aj na budúci školský rok?
- určite áno
 - asi áno
 - neviem
 - asi nie
 - určite nie

8. S vyučovaním predmetu náboženská výchova ako celku som:
- mimoriadne spokojný
 - veľmi spokojný
 - spokojný
 - málo spokojný
 - nespokojný

9. Pomocou škály 1, 2, 3, 4, 5, 0 ohodnot' niektoré časti výučby predmetu náboženská výchova:

- 1 – výborne, veľmi sa mi páči, som veľmi spokojný
 2 – veľmi dobre, páči sa mi, som spokojný
 3 – dobre, niekedy sa mi páči, inokedy zasa nie
 4 – slabo, nepáči sa mi, som nespokojný
 5 – neviem sa vyjadriť, neviem to posúdiť

a) výklad nového učiva	1 2 3 4 5 0
b) aktivita žiakov vo výučbe	1 2 3 4 5 0
c) témy, ktoré sa preberajú	1 2 3 4 5 0
d) domáce úlohy	1 2 3 4 5 0
e) využívanie IKT vo výučbe	1 2 3 4 5 0
f) učebňa	1 2 3 4 5 0
g) projektové vyučovanie	1 2 3 4 5 0
h) klasické vyučovanie (výklad učiteľa)	1 2 3 4 5 0

10. Pred tebou sú výroky vzťahujúce sa na jednotlivé aspekty práce učiteľa náboženskej výchovy. Pri každom výroku vyjadrí svoj názor zakrúžkovaním jedného čísla tejto škály:

- 1 – úplne súhlasím
 2 – súhlasím
 3 – súhlasím i nesúhlasím
 4 – nesúhlasím
 5 – vôbec nesúhlasím
 0 – neviem to posúdiť

a) učiteľ ovláda učivo tohto predmetu	1 2 3 4 5 0
b) je zapálený pre svoj predmet	1 2 3 4 5 0
c) vie žiakov motivovať	1 2 3 4 5 0
d) vo výučbe vytvára príjemnú atmosféru	1 2 3 4 5 0
e) vie učivo dobre vysvetliť	1 2 3 4 5 0
f) učivo vysvetľuje zaujímavo	1 2 3 4 5 0
g) vo výučbe aktivizuje žiakov	1 2 3 4 5 0
h) vie dobre zorganizovať hodinu	1 2 3 4 5 0
i) má k žiakom dobrý vzťah	1 2 3 4 5 0
j) snaží sa rozvíjať kritické myslenie žiakov	1 2 3 4 5 0

k) snaží sa rozvíjať tvorivé myslenie žiakov	1 2 3 4 5 0
l) do učiva zaraďuje zaujímavé prvky	1 2 3 4 5 0
m) je pripravený na každú vyučovaciu hodinu	1 2 3 4 5 0
n) efektívne využíva učebné pomôcky	1 2 3 4 5 0
o) je priateľský	1 2 3 4 5 0
p) má zmysel pre humor	1 2 3 4 5 0
q) je spravodlivý, nerobí protekcie	1 2 3 4 5 0
r) je zásadový	1 2 3 4 5 0
s) umožňuje žiakom vyjadriť vlastný názor	1 2 3 4 5 0
t) nepodceňuje žiakov	1 2 3 4 5 0
u) je primerane náročný	1 2 3 4 5 0

Koniec dotazníka.

Ďakujeme za zodpovedné vyplnenie.

Test na overenie vedomostí na tému Cirkvi a náboženské spoločnosti v SR

Meno a priezvisko: _____

Trieda: _____

1. Koľko náboženských spoločností pôsobí na Slovensku?
 - a) 10
 - b) 12
 - c) 16
 - d) 18

2. Monoteistické náboženstvo znamená:
 - a) vyznávanie jedného boha
 - b) vyznávanie viacerých bohov

3. Všetky náboženské spoločnosti pôsobiace na Slovensku sú:
 - a) polyteistické
 - b) monoteistické

4. Vyznač náboženstvá, ktoré nevychádzajú z učenia Ježiša Krista:
 - a) židovské náboženstvo
 - b) kresťanské náboženstvo
 - c) bahájske náboženstvo
 - d) husitské náboženstvo

5. Ako sa volajú miesta modlitby židov?
 - a) kostoly
 - b) mešity
 - c) synagógy

6. Akú cirkev založil Ján Hus?
 - a) cirkev pravoslávnu
 - b) cirkev husitskú
 - c) cirkev starokatolícku
 - d) Svedkov Jehovových

7. Ako sa volá posvätná kniha väčšiny náboženských spoločností, pôsobiacich u nás?
 - a) Korán
 - b) Talmud
 - c) Sväté Písmo

8. Ako sa volal zakladateľ všetkých smerov protestantskej (evanjelickej) cirkvi?
 - a) John Wesley
 - b) Ježiš Kristus
 - c) Martin Luther
 - d) Frederick Butcher

9. Ktorá cirkev v SR je podľa počtu registrovaných členov najpočetnejšia?

- a) Gréckokatolícka cirkev
- b) Rímskokatolícka cirkev
- c) Evanjelická cirkev

10. Ktorá cirkev má vo svojej vierouke zmienku o 144 000 vyvolených?

- a) Starokatolícka cirkev
- b) Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní
- c) Spoločnosť Svedkov Jehovových

Počet správnych odpovedí:

Známka:

Príloha 4 Ukážka zo Zborníka cirkví a náboženských spoločností v SR

2. Bahájske spoločenstvo v Slovenskej republike	
Zakladateľ Bahá 'u'lláh	Symbol danej náboženskej spoločnosti
Krajina pôvodu, vzniku 1844 v Haifa, Izrael	
Začiatok pôsobenia na Slovensku 19. apríl 2007	
Základné prvky učenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Viera v jedného všemohúceho Boha. 2. Viera v posmrtný život. 3. Viera v nesmrteľnosť duše. 4. Posilňovanie rodiny. 5. Rovnoprávnosť mužov a žien. 	
Miesto zhromaždenia Domy uctievania	Počet členov na Slovensku 247
Sídlo spoločnosti Sládkovičova 11, 811 06 Bratislava www.bahai.sk	Zaujímavosť Domy uctievania musia mať 9 strán a jednu hlavnú loď. Na svete je 7 domov uctievania.

